



maj 2022

Stark utveckling på arbetsmarknaden, men osäker omvärld

Efter en period av låg ekonomisk aktivitet och svag regional arbetsmarknad förbättrades utsikterna succesivt under 2021. Sett till övergripande indikatorer som till exempel Konjunkturinstitutets konfidensindikator var den regionala konjunkturen alltså stark under det första kvartalet 2022. På arbetsmarknaden fortsätter antalet sysselsatta att öka kraftigt, medan arbetslösheten minskar. Samtidigt har bland annat ett krig startats i vårt närområde, delar av Kina har stängts ned för att minska smittspridningen och inflationen når sin högsta nivå sedan 1990-talet. Sammantaget är osäkerheten kring den framtida utvecklingen påtaglig.

Sammanfattning

- ❖ Konjunkturen i Stockholms län var stark under det första kvartalet 2022
- ❖ Antal sysselsatta i länet uppgår till närmare 1,3 miljoner personer. Det innebär en kraftig ökning med 48 200 personer under det senaste året
- ❖ Sysselsättningen i Stockholms län uppgår till 73,1 procent under det första kvartalet 2022. Det är en ökning med 2,3 procentenheter jämfört med motsvarande period 2021
- ❖ Efterfrågan på arbetskraft är hög och antalet vakanser har mer än fördubblats på ett år
- ❖ Antalet arbetslösa räknas till 108 200 personer i Stockholms län. Det är 16 000 personer färre än föregående år. Arbetslösheten minskar därmed från 9 till 7,7 procent
- ❖ Utrikes födda kvinnor har haft en positiv sysselsättningsutveckling och sjunkande arbetslöshet under det senaste året
- ❖ Ekerö, Danderyd och Vallentuna har lägst arbetslöshet bland länets kommuner
- ❖ Nyföretagandet är på historiskt höga nivåer samtidigt som antalet konkurser är lågt
- ❖ Lönesumma och omsättning i länets näringsliv utvecklas starkt

Stark konjunktur i Stockholms län

Trots en orolig omvärld är den övergripande bedömningen att konjunkturen i Stockholms län var stark under det första kvartalet. Till följd av omvärldsläget finns dock tydliga risker på både kort och lång sikt.

På regional nivå är Konjunkturinstitutets konfidensindikator det bästa sammanvägda måttet för att bedöma det regionala konjunkturläget. Värdet runt det historiska medelvärdet 100 indikerar att konjunkturläget är normalt. Värdet över 110 eller under 90 ska tolkas som att läget är mycket starkare respektive mycket svagare än normalt. I samband med finanskrisen bottnade konjunkturen på indexvärde 77 och i samband med pandemin stannade fallet i konfidensindikatorn först vid 61.

Under det första kvartalet 2022 uppgick konfidensindikatorn till 110, se diagram 1. Sett till tidsseriens samtliga 61 kvartal, har indexvärdet i Stockholms län bara varit starkare vid fem tillfällen.

Fördelat på grova branschaggregat var konjunkturen särskilt stark inom tillverkningsindustrin (118), men även handel (109) och tjänstesektorn (108) vittnar om ett starkt läge.

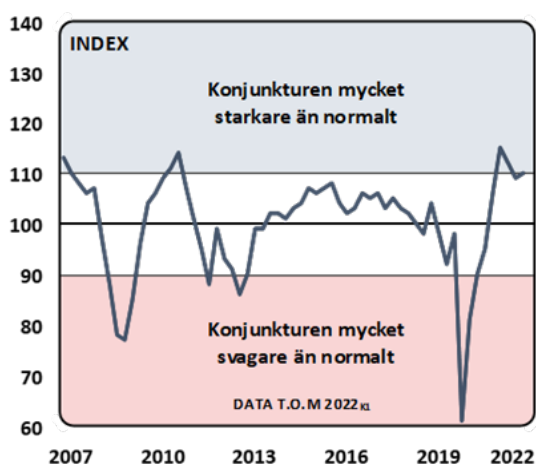


Diagram 1. Konfidensindikatorn för Stockholms län, 2007_{k1}-2022_{k1}. Källa: Konjunkturinstitutet

Hushållen pessimistiska

Stockholms Handelskammare har genom samarbete med Konjunkturinstitutet även tillgång till statistik över hushållens stämningssläge.

Stämningssläget och synen på svensk ekonomi bland länets hushåll bottnade i samband med att covid-19-pandemin inleddes, enligt Handelskammaren. Därefter förbättrades stämningssläget succesivt. Under slutet av 2021 bröts den stigande trenden och mellan fjärde kvartalet 2021 och första kvartalet 2022 försämrades synen på svensk ekonomi kraftigt.

Stigande bostadsräntor, höga energi- och livsmedelspriser bidrar tillsammans med den geopolitiska osäkerheten med stor sannolikhet till de dystra utsikterna bland hushållen.

Hög efterfrågan på arbetskraft

Enligt Konjunkturinstitutet fortsätter företagen att rapportera att antalet anställda har ökat de senaste tre månaderna. Trots detta är efterfrågan på arbetskraft alltså hög. Inom till exempel tjänstesektorn är anställningsplanerna mycket optimistiska och andelen (netto) som uppger att företaget har brist på personal når den högsta nivån under tidsserien. Det pekar på en fortsatt sysselsättningsökning.

Ett annat sätt att försöka mäta efterfrågan är att studera antalet vakanser. Med vakanser avses här obemannade lediga jobb som kan tillträdas omedelbart. Vakanser kan därmed användas för att beskriva den akuta arbetskraftsbristen. På ett års sikt har antalet vakanser i Stockholms län ökat kraftigt.

Under det första kvartalet uppgick antalet vakanser till knappt 22 500. Det är mer än en fördubbling jämfört med motsvarande kvartal föregående år, se diagram 2. Även det bredare måttet lediga jobb visar på en ökning i motsvarande utsträckning. En liknande utveckling kan noteras i övriga riket.

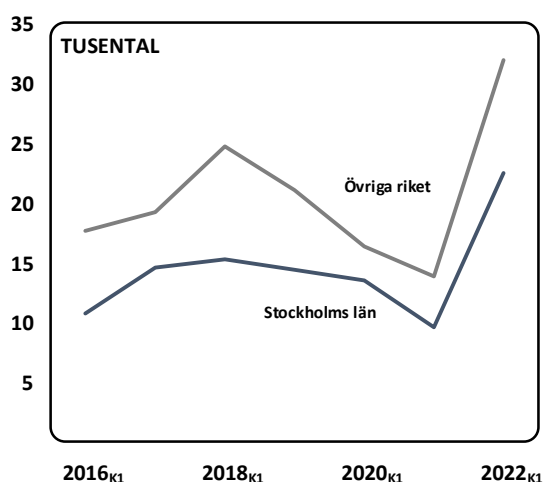


Diagram 2. Antal vakanser i Stockholms län och övriga riket, tusental. **Källa:** SCB

För att lättare jämföra med övriga riket kan måtten (lediga jobb och vakanser) normaliseras. Det sker genom att sätta antalet i förhållande till antalet anställda i respektive redovisningsgrupp. Därigenom kan så väl rekryteringsgrad som vakansgrad konstrueras, vilka båda visar på fortsatt högre efterfrågan i Stockholm jämfört med övriga riket.

Nationell statistik visar att flest antal vakanser finns inom informations- och kommunikationsföretag, vilket är en näringsgren med kraftig koncentration till Stockholms län. Procentuellt har antalet vakanser däremot ökat mest inom byggindustrin och transport- & magasineringsföretag jämfört med 2021.

Osäkra utsikter

Mycket av den regionala statistiken för det första kvartalet tyder på en stark regional konjunktur. Omvärldsläget med krig i vårt närområde, nedstängningar i Kina och de effekter detta har innebär att utsikterna på kort och lång sikt är mycket osäkra. Under 2022 har vissa företag och näringar drabbats i högre utsträckning än andra, till exempel genom högre pris på insatsvaror, förlorade marknader eller brutna leverantörskedjor. Möjligheterna att till exempel kompensera för kostnadsökningarna varierar mellan företag och näringsgrenar¹.

Samtidigt är det troligt att den höga inflationen förändrar länsinvånarnas konsumtionsmönster och att detta kommer att vara ett sänke för den regionala konjunkturen framgent.

Ett antal regionala indikatorer är intressanta att följa i närtid. Det gäller inte minst bostadspriserna, där exempelvis Valueguard-KTH Housing Index (HOX) pekar på sjunkande bostadspriser i Stockholm under april och under första halvan av maj. Stigande priser på material och svagare hushållsekonomier kommer dessutom att dra ned nybyggnationen enligt bransch- och arbetsgivarorganisation Byggföretagen. För Stockholm där antalet färdigställda bostäder inte svarat mot behoven under lång tid innebär en sådan utveckling att bostadsbristen kan förvärras ytterligare.

En kombination av urgröpta reallöner, stigande räntor och minskad förmögenhet genom fallande bostadspriser kommer att vara en svår utveckling för många hushåll.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Arbetsförmedlingens statistik bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken första kvartalet 2022. Förändring på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med första kvartalet 2021.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

× **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15–74 år (SCB).

× **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15–74 år (SCB).

× **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften, 15–74 år (SCB).

Tidsseriebrott i AKU-statistiken

I januari 2021 anpassades Arbetskraftsundersökningarna (AKU) till EU:s nya ramlag (förordning 2019/1700) för den sociala statistiken. Anpassningen innebär tyvärr ett tidsseriebrott för AKU-data. För närvarande pågår ett arbete på SCB med att länka för tidsseriebrotten för perioden 2020 tillbaka till 2005. Stora delar av de nationella serierna är länkade och publicerades under våren 2022. När (eller om) regionala serier blir länkade är oklart. Mot den bakgrunden kan inga officiella regionala tidsserier (för AKU) eller andra tidsjämförelser annat än med 2021 presenteras i denna promemoria.

För att ändå sätta statistiken för första kvartalet 2022 i ett större sammanhang genomförs en approximation av åren 2005–2020. Approximationen beräknas genom att använda sig av nationell statistik. I ett första led beräknas avvikelsen mellan den nya och gamla metoden nationelltⁱ. I ett andra led fördelas avvikelsen approximativt regionalt efter befolkning. Förfarandet används sparsamt. Det innebär att alla regionala referenser till perioden 2005–2020 rörande AKU-statistik inte

är officiell statistik (SCB) utan är Länsstyrelsens egna beräkningar.

48 200 fler sysselsatta i Stockholms län

Sammantaget var 1 298 400 personer sysselsatta i Stockholms län under det första kvartalet 2022. Jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år innebär det att antalet sysselsatta har ökat med 48 200 personer, se diagram 3. Av dessa är 28 500 kvinnor och 19 800 män. Det skattade antalet arbetade timmar ligger i linje med sysselsättningsutvecklingen. Ökningen i antalet sysselsatta är koncentrerad till antalet fast anställda, medan antalet med en tidsbegränsad anställning är mer eller mindre oförändrad jämfört med 2021.

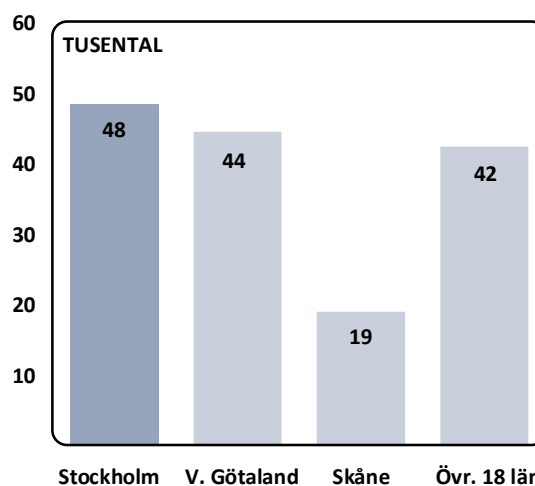


Diagram 3. Förändring av antal sysselsatta på ett års sikt i storstadsregionerna, 2022_{K1}. Källa: SCB

Sysselsättningsökningen är signifikant och motsvarar en procentuell ökning om 3,9 procent. Det kan jämföras med 2,9 procent i övriga riket. Annorlunda uttryckt svarar länet för närmare en tredjedel av rikets totala sysselsättningsstillväxt. Utvecklingen på länets arbetsmarknad kan därför inte beskrivas som annat än mycket stark.

Sammantaget svarade storstadsregionerna för 72 procent av sysselsättningsstillväxten. I Västra Götalandsregionen beräknas ökningen till

44 000 fler sysselsatta och i Skåne till 19 000. Räknat som procentuell utveckling var utvecklingen därmed ännu starkare i Västra Götaland (5,9 procent) än i Stockholms län (3,9 procent).

Minskat antal undersysselsatta

Antalet undersysselsatta – det vill säga personer som kan och vill arbeta mer än vad de gör – uppgick till drygt 68 000 personer under det första kvartalet. Det är en minskning med drygt 22 000 personer jämfört med 2021. I den yngre åldersgruppen (15–24 år) var antalet däremot oförändrat, men gruppen är fortsatt överrepresenterad. Fördelningen mellan kvinnor och män var jämn.

Uttryckt i relationen till antalet sysselsatta uppgår andelen undersysselsatta till drygt fem procent. Det är mer eller mindre i nivå med andelen i övriga riket. Ungdomar (15–24 år) är överrepresenterade bland de undersysselsatta, i såväl Stockholm som i övriga riket.

Historiskt hög sysselsättningsstillväxt

Till följd av tidsseriebrott (se ovan) finns ingen officiell statistik som beskriver den långsiktiga sysselsättningsutvecklingen i huvudstadsregionen. Genom att använda sig av nationell statistik och beräkna avvikelsen mellan serierna och fördela den regionalt kan en approximativ utveckling beskrivas.

Genom detta förfarande tycks det som att sysselsättningsstillväxten under det senaste året varit historiskt kraftfull, se diagram 4. Den starka utvecklingen ska ses mot bakgrunden av att länet (åtminstone tillfälligt) lämnat covid-19-pandemin, restriktionerna och de effekter detta hade på arbetsmarknaden bakom sig.

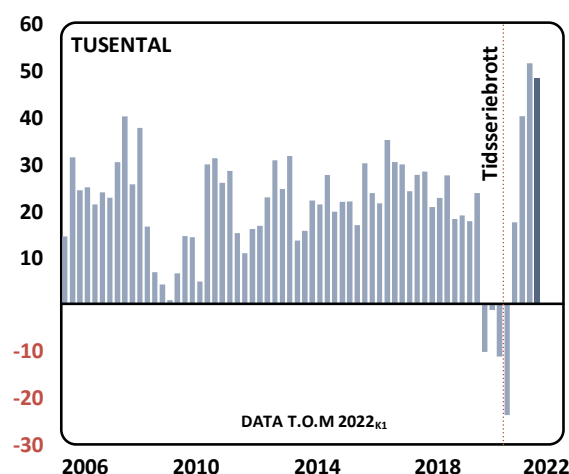


Diagram 4. Förändring av antal sysselsatta i Stockholms län 2006–2022_{k1} på ett års sikt. För åren 2006–2020 är statistiken approximerad. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning

En enkel framskrivning av den goda utvecklingen under åren 2012–2019 för den efterföljande perioden visar att nuvarande sysselsättning nästan är i nivå med framskrivningen, se diagram 5, trots en svag befolkningsutveckling under de senaste två åren.

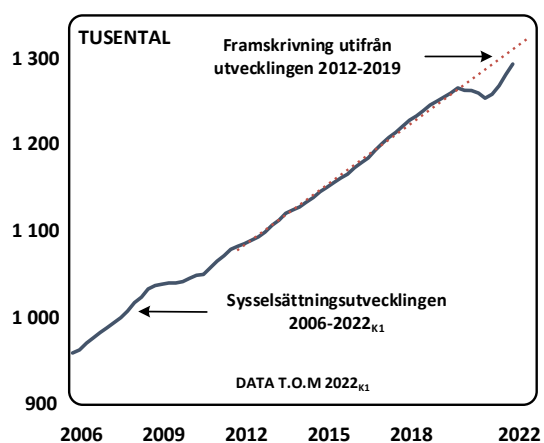


Diagram 5. Utveckling av antalet sysselsatta i Stockholms län. Kvartalsdata och glidande årsmedelvärde med framskrivning 2020–2022 utifrån utvecklingen 2012–2019. För perioden 2006–2020 är statistiken approximerad. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning

Positiv utveckling bland utrikes födda kvinnor

Sammantaget ökar sysselsättningen bland utrikes födda med 26 300 personer jämfört med 2021, se tabell 1. Det motsvarar en ökning på 7,7 procent. Det innebär att utrikes födda svarar för drygt hälften av den totala sysselsättningsökningen, trots att befolkningsandelen är mindre än en tredjedel.

Ökningen bland utrikes födda förklaras av en kraftig ökning av antalet sysselsatta kvinnor (23 400). Totalt är 369 000 utrikes födda personer sysselsatta.

Antalet sysselsatta i gruppen inrikes födda beräknas till 929 000. Det kan jämföras med 907 000 vid samma tidpunkt föregående år.

Sysselsatta (tusental)	2022 _{K1}	Δ (2021 _{K1})
Inrikes födda	929	22
- varav kvinnor	443	5
- varav män	486	17
<hr/>		
Utrikes födda	369	26
- varav kvinnor	178	23
- varav män	191	3

Tabell 1. Antal sysselsatta inrikes och utrikes födda i Stockholms län, tusental. **Källa:** SCB

I övriga riket svarar utrikes födda för 75 procent av sysselsättningsökningen. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämnare än i Stockholm.

Inga förändringar på näringsgrensnivå

Trots den kraftiga sysselsättningsökningen kan inga signifikanta förändringar på näringsgrensnivå noteras. Finansiell verksamhet och företagstjänster (SNI 64–82) är alltså länet största näringsgren med 341 000 sysselsatta, följt av information och kommunikation (SNI 58–63) som sysselsätter 147 000 personer, se diagram 6. Den sista näringsgrenen har en kraftig koncentration till huvudstadsregionen. Närmare hälften av de

sysselsatta i näringsgrenen är sysselsatta i Stockholms län. I den andra änden återfinns jordbruk/skogsbruk (SNI 01–03) där länets andel beräknas till fyra procent.

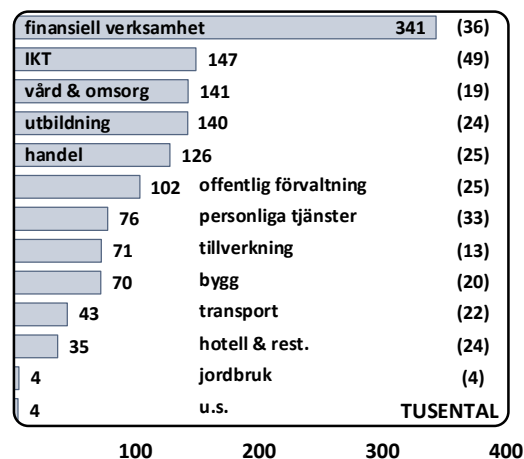


Diagram 6. Sysselsättningsfördelning över näringsgrenarna. Inom parentes redovisas näringsgrenens koncentration till Stockholms län i procent. **Källa:** SCB

73,1 procent sysselsättning

Till följd av att antalet sysselsatta ökar (48 200) i större utsträckning än befolkningen (11 300) stiger sysselsättningen från 70,8 till 73,1 procent, se diagram 7. Män (75,5 procent) har alltså en högre sysselsättning än kvinnor (70,6).

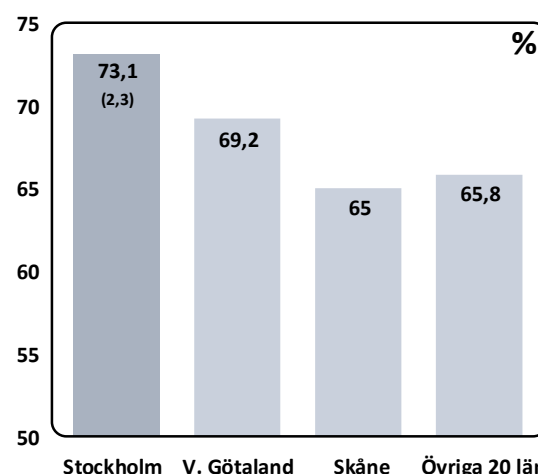


Diagram 7. Sysselsättning i storstadsregionerna, 2022_{K1}. **Källa:** SCB

Stockholm har därmed den högst skattade sysselsättningen av samtliga län. Andra län med hög sysselsättning är till exempel Kronoberg (69,5 procent), Jönköping och Västra Götaland (69,2). Lägst sysselsättning har Blekinge (59) följt av Södermanland (60,5) och Västmanland (60,6).

Länets sysselsättningsnivå står sig även starkt i ett europeiskt perspektiv. Eurostat saknar visserligen statistik på kvartalsnivå, men sett till helåret 2021 hade Stockholm den femte högsta sysselsättningen (20–64 år) bland EU:s samtliga Nuts 2-regioner (riksområden).

Hög sysselsättning i Stockholm stad

Stockholm stad har en högre sysselsättning än övriga storstadskommuner, se tabell 2. Skillnaden med exempelvis Malmö uppgår till drygt nio procentenheter.

Sysselsatta (procent)	2022 _{K1}	Δ (2021 _{K1})
Stockholm stad	74,1	1,2
Övriga länet	72,3	3

Göteborg	68,8	2,1
Malmö	64,9	0,8

Tabell 2. Sysselsättning i storstadskommunerna.
Källa: SCB

Sysselsättning över tid

Som nämnts ovan kan till följd av tidsseriebrotten ingen officiell statistik över sysselsättningen redovisas. Genom att använda tidigare nämnda beräkning kan utvecklingen dock beskrivas approximativt.

Även om covid-19 innebar en kraftig nedgång i sysselsättningen tycks nivån 2022 inte bara återhämtat sig från tiden innan pandemin. Den långsiktiga trenden om stigande sysselsättningen har fortsatt och nivån är högre 2022 än vid något annat tillfälle under perioden 2006–2022, se diagram 8.

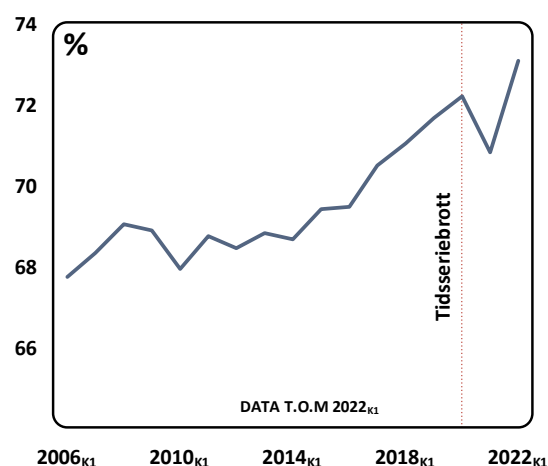


Diagram 8. Sysselsättning i Stockholms län. Perioden 2006–2020 är approximerad. Källa: SCB/Länsstyrelsens bearbetning

Ukrainare ökar arbetskraftsutbudet

Kriget i Ukraina har lett till ökade flyktingströmmar till EU, Sverige och Stockholm. Sverige väntas ta emot omkring 80 000 ukrainare under 2022 enligt Migrationsverkets senaste prognos (27 april).

Sett till antalet som redan är här och under antagandet att den regionala fördelningen i flödet av ukrainska skyddsökande är konstant under året kan 27 000 personer antas komma till Stockholm län. Antalet är svårt att prognostisera och beror till stor del på krigets utveckling.

En del av de som anländer kommer att söka och finna sysselsättning i länet under innevarande och nästkommande år. Hur stor andel som kommer i sysselsättning beror bland annat på konjunkturläget, gruppens åldersprofil, familjekonstellation och utbildningsbakgrund. Som jämförelse kan det nämnas att bland de personer som kom till Sverige från forna Jugoslavien under 1990-talet var 20 procent sysselsatta ett år efter att de anlätⁱⁱⁱ. Andelen sysselsatta ukrainare kan antas bli högre, inte minst mot bakgrund av den svaga arbetsmarknaden och den höga arbetslösheten som utmärkte stora delar av 1990-talet. 2022 bedöms den regionala arbetsmarknaden vara stark och det råder

arbetskraftsbrist i ett antal näringar och yrken. Kontrasten mot 1990-talet är i detta avseende påtaglig.

Givet det som är känt kring till exempel åldersprofilen och under antagandet att 30 procent kommer i sysselsättning inom ett år uppgår tillskottet till omkring 5 000 sysselsatta. Skulle andelen i stället vara 40 procent innebär det att antalet sysselsatta i Stockholms län ökar med omkring 6 500 personer.

Därmed kommer de bidra till att skapa ekonomiskt värde samtidigt som hela gruppen ökar efterfrågan på både offentliga och privata tjänster.

De sysselsatta kommer dock inte att fångas upp i Arbetskraftsundersökningarna (AKU). Anledningen är att de inte ingår i urvalet eftersom urvalet dras från befolkningsregistret (RTB) som täcker folkbokförda. Det leder till en underskattning av både antalet sysselsatta och arbetade i timmar i ekonomin under de kommande åren.

16 000 färre arbetslösa

Antalet arbetslösa i Stockholms län under det första kvartalet uppgick till 108 200 personer. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn. Det innebär att antalet har minskat signifikant med 16 100 personer sedan det första kvartalet 2021. Antalet arbetslösa ungdomar (15–24 år) beräknas till 33 500 personer. Det är mer eller mindre oförändrat på ett års sikt. Bland de arbetslösa ungdomarna är närmare tre fjärdedelar heltidsstuderande.

I riket som helhet minskade antalet arbetslösa på ett års sikt med nästan 79 000 personer. Storstadsregionerna svarade för 84 procent av minskningen, eller 66 000 personer. Den största minskningen noteras i Västra Götaland där antalet arbetslösa minskade med 29 000 till drygt 61 000 personer, se diagram 9.

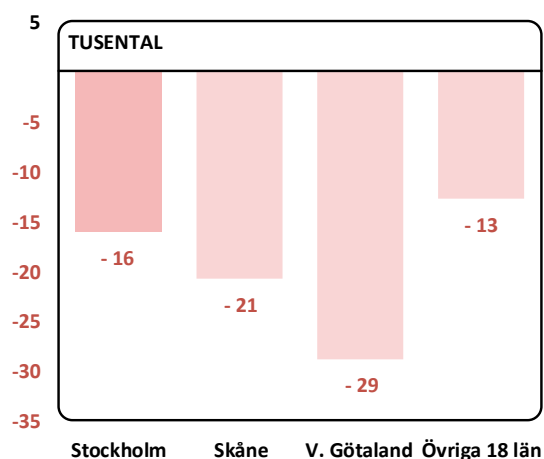


Diagram 9. Förändring av antal arbetslösa på ett års sikt i storstadsregionerna, 2022_{K1}. **Källa:** SCB

Arbetslöshetens längd

Den genomsnittliga (pågående) arbetslöshetslängden (25–74 år) beräknas till 47 veckor. Det kan jämföras med 35 veckor 2021. Bland unga (15–24 år) är genomsnittet knappt 13 veckor. På lite längre sikt har andelen med lång arbetslöshetsbakgrund ökat generellt.

Enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik uppgår exempelvis antalet som varit utan arbete i minst två år till 22 000 personer under april 2022. Det är 3 000 fler än 2021 och 7 000 fler än 2022. Även andelen långtidsarbetslösa av samtliga arbetslösa är högre 2022 än tidigare år. En majoritet av de långtidsarbetslösa är utomeuropeiskt födda. Antalet långtidsarbetslösa kvinnor är marginellt fler än antalet män.

7,7 procents arbetslöshet

Minskningen av antalet arbetslösa återspeglas i den procentuella arbetslöshetsutvecklingen. Andelen arbetslösa minskar från 9 till 7,7 procent, se diagram 10. Minskningen är signifikant. För män beräknas arbetslösheten till 7,3 och för kvinnor till 8,2 procent.

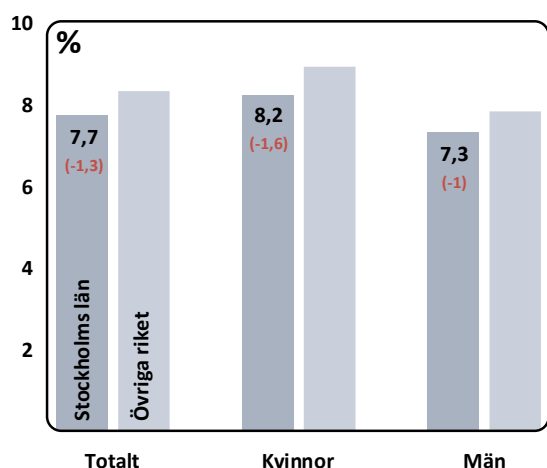


Diagram 10. Arbetslösa i Stockholms län och övriga riket, 2022_{K1}. Källa: SCB

Andelen arbetslösa är lägre än i övriga riket. Samtidigt finns det ett handfull län, däribland Halland (5,4 procent) och Västra Götaland (6,5) med än lägre skattad arbetslöshet än Stockholms län.

Som nämndes ovan är antalet vakanser i Stockholms län mycket högt. Om samtliga vakanser tillsattes från gruppen arbetslösa skulle arbetslösheten sjunka med 1,6 procentenheter till 6,1 procent.

Var femte oroar sig för arbetslöshet

I samband med covid-19-pandemin ökade andelen som oroade sig för att bli arbetslös i Stockholms län. Det visar Länsstyrelsens Medborgarundersökning^{iv}. Sammantaget oroar sig var femte sysselsatt för arbetslöshet. Oron är starkt kopplad till utbildningsbakgrunden. En intressant notering var att oron inte ökade bland unga, trots att de ofta är sysselsatta i näringar som drabbades hårt av restriktionerna och att arbetslösheten generellt är högre i gruppen.

Minskat antal personer berörda av varsel

Efter en historiskt kraftig varselvåg våren 2020 har förhållandevis få personer blivit varslade om uppsägning i Stockholms län under våren

2022. En liknande utveckling noteras i övriga riket.

Under årets första fyra månader räknas antalet personer som varslats om uppsägning till 2 800 personer i Stockholms län. Det kan jämföras med 5 300 under motsvarande period 2021. Under perioden januari till april 2020 varslades omkring 39 000 personer om uppsägning i Stockholms län. Varselintensiteten har inte varit så låg i länet sedan 2007. Inflödet i arbetslöshet för personer med varselbakgrund kan därmed antas vara begränsad på kort sikt.

Kraftigt minskad arbetslöshet bland utrikes födda kvinnor

Arbetslösheten minskar framför allt bland utrikes födda. Arbetslösheten i gruppen beräknas till 13,8 procent, vilket är 3,5 procentenheter lägre än 2021, se tabell 3. Bland männen är arbetslösheten mer eller mindre oförändrad medan andelen minskar med drygt sju procentenheter bland kvinnor.

Arbetslösheten är alltså lägre bland inrikes födda.

Arbetslösa (procent)	2022 _{K1}	Δ (2021 _{K1})
Inrikes födda	5	-0,5
- varav kvinnor	5,7	0,6
- varav män	4,4	-1,4
Utrikes födda	13,8	-3,5
- varav kvinnor	13,8	-7,2
- varav män	13,9	-0,1

Tabell 3. Arbetslöshet bland inrikes och utrikes födda i Stockholms län, procent. Källa: SCB

235 000 personer vars fulla kapacitet inte tas tillvara

Det outnyttjade arbetskraftutbudet kan delas in tre grupper: arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande. Arbetslösa och undersysselsatta har behandlats ovan.

Latent arbetssökande är personer som vill och kan arbeta, men som inte sökt arbete och därför inte räknas som arbetslösa eller som en del av arbetskraften. I stället utgör latent arbetssökande en delmängd av befolkningen som står utanför arbetskraften. Gruppens storlek blir därmed ett intressant, kompletterande mått på antalet arbetslösa. Under det första kvartalet räknas antalet latent arbetssökande till 58 100 personer. En majoritet är ungdomar (15–24 år). På ett års sikt finns ingen statistiskt signifikant förändring.

I antal utgörs det totala outnyttjade utbudet därmed av knappt 235 500 personer i Stockholms län, se *diagram 11*. Det är omkring 45 000 färre än under 2021. Minskningen beror på en positiv utveckling av antalet arbetslösa och undersysselsatta.

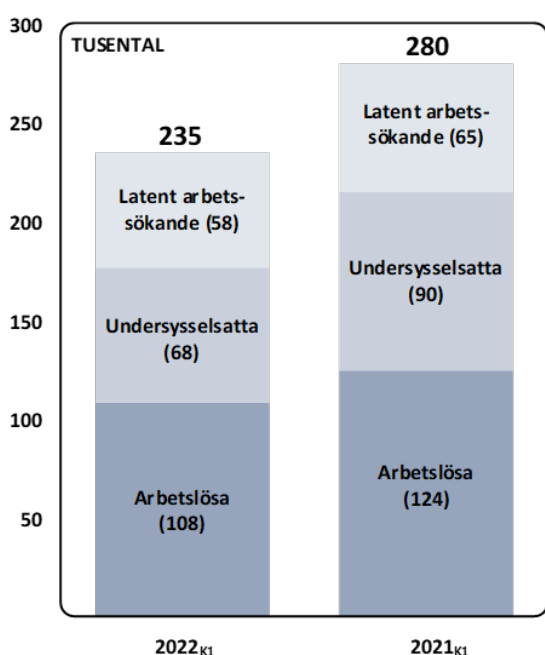


Diagram 11. Det outnyttjade arbetskraftsutbudet i Stockholms län. **Källa:** SCB

Ungdomar är överrepresenterade bland såväl arbetslösa som undersysselsatta, och framför allt bland latent arbetssökande. Sammantaget utgör ungdomar en dryg tredjedel av det outnyttjade arbetskraftsutbudet.

Uppskattningsvis uppgår det outnyttjade arbetskraftsutbudet till 5,1 miljoner timmar per vecka i Stockholms län.^v Det kan sättas i relation till de 41,7 miljoner timmar som de sysselsatta (inklusive undersysselsatta) svarade för under referensveckan eller de 6,3 miljoner timmar gruppen svarade för under föregående år. Annorlunda uttryckt så motsvarar det outnyttjade arbetskraftsutbudet uppskattningsvis 127 000 heltidsarbeten.

Arbetslösheten i länets kommuner

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program.

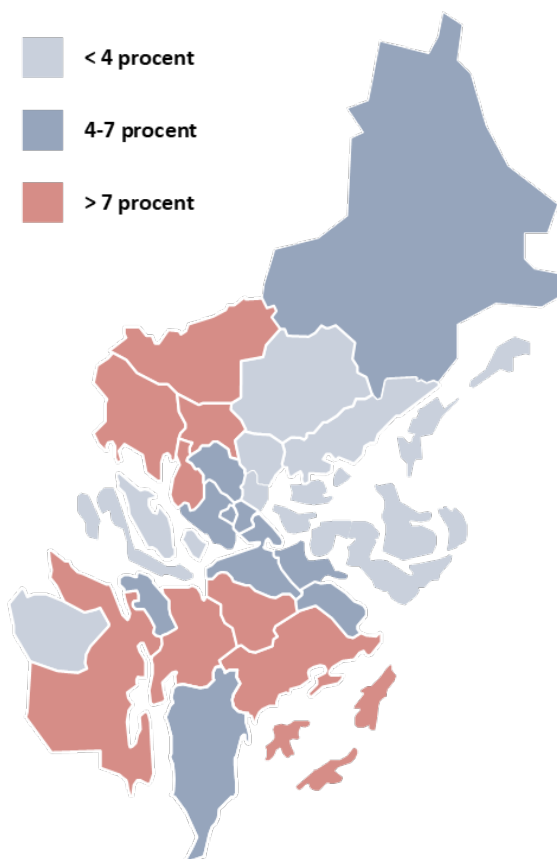
Enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik beräknades arbetslösheten (16–64 år) i länet till 6,4 procent under april. Det motsvarar en minskning på 1,4 procentenheter jämfört med samma månad 2021. Räknat i antal innebär det att antalet arbetslösa har minskat från 99 100 till 79 400 personer. Fördelningen är förhållandevis jämn mellan kvinnor (6,6 procent) och män (6,3).

Bland de arbetslösa är 37 procent födda i Sverige, 12 procent födda inom Europa och 51 procent födda utanför Europa. Antalet arbetslösa har minskat under det senaste året i alla tre grupper. Inom gruppen utomeuropeiskt födda har minskningen varit lägre.

I riket som helhet beräknas arbetslösheten till 6,8 procent. Även här har arbetslösheten minskat, dessutom i exakt samma utsträckning som i Stockholms län.

Bland länets kommuner har Ekerö, Danderyd och Vallentuna lägst arbetslöshet. Det omvända kan konstateras kring Botkyrka,

Södertälje och Sigtuna. Arbetslösheten har minskat med minst 0,6 procent i samtliga kommuner, jämfört med 2021. Den största minskningen kan noteras i Sigtuna (2,2 procentenheter), följt av Nacka, Solna och Upplands Väsby (1,6).



Figur 1. Arbetslösheten i länets kommuner, indelat i grupper, 16–64 år. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Utrymme för förbättring

Jämfört med 2019 är arbetslösheten marginellt lägre i Nacka, Vaxholm och Danderyd våren 2022. I övriga 23 kommuner är arbetslösheten högre än 2019.

I rikets övriga kommuner är bilden delvis en annan. I 170 kommuner (173 inklusive länets kommuner) är arbetslösheten lägre i april 2022 jämfört med samma månad 2019. I 94 kommuner (117 inklusive länets kommuner) är förhållandet det omvända, se diagram 12. Det tyder på att återhämtningen efter covid 19-

pandemin i Stockholms län har skett långsammare, och att det – allt annat lika – finns fortsatt förbättringsutrymme visavi övriga riket.

Jämfört med 2019 har Sigtuna den största ökningen (2,3 procentenheter) av rikets samtliga 290 kommuner. Omvänt har Högsby (Kalmar län) och Lessebo (Kronobergs län) haft den mest gynnsamma utvecklingen. I dessa kommuner är arbetslösheten 4 respektive 3,6 procentenheter lägre än för tre år sedan.

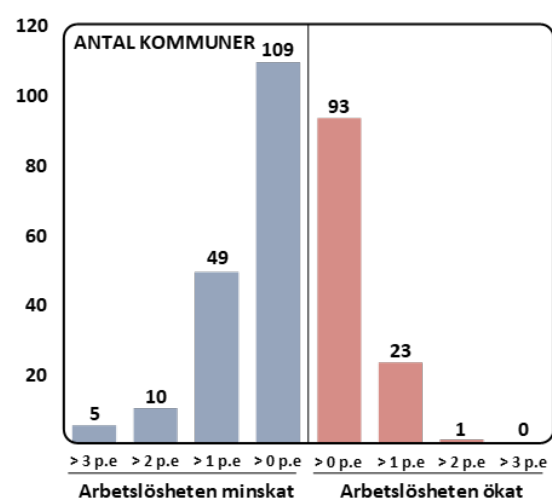


Diagram 12. Förändring av samtliga kommuners arbetslöshet sedan april 2019, gruppindelad. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Näringslivet i Stockholms län

I det följande redogörs i korthet för utvecklingen av nyföretagandet, konkurser, lönesumma och näringslivets omsättning i Stockholms län.

Fortsatt högt nyföretagande

Nyföretagandet har varit högt och stigande under en längre tid. Den allmänna konjunkturella nedgången i samband med covid-19-pandemin ändrade inte utvecklingen, snarare tvärtom. Mätt i termer av 12-månaders glidande medelvärde nådde nyföretagandet sin högsta nivå under tidsserien vid det senaste mättillfället (våren 2022), se diagram 13.

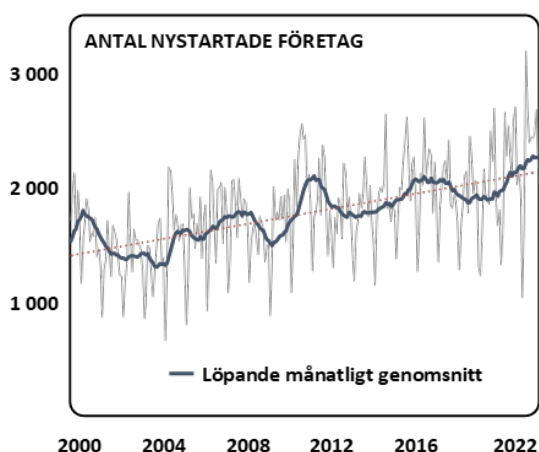


Diagram 13. Nystartade företag i Stockholms län, glidande medelvärde. **Källa:** Bolagsverket

För helåret 2021 startades knappt 26 900 nya företag i Stockholms län. Det är drygt fem procent fler än under 2020. Det höga nyföretagandet har fortsatt under inledningen av 2022. Under årets första fyra månader har det startats knappt 9 600 företag. Det är det högsta antalet under åtminstone 2000-talet och drygt två procent fler än under motsvarande period 2021.

Trenden är inte unik för Stockholms län utan motsvarande utveckling kan noteras i övriga storstadsregioner och i andra delar av riket. Däremot är nyföretagandet inte geografiskt jämnt fördelat. Huvudstadsregionen svarar alltjämt för en mycket stor andel av det totala nyföretagandet. Under det senaste året har en dryg tredjedel av samtliga nya företag startats i Stockholms län. Det startas exempelvis fler företag i Stockholms län än det sammanlagda antalet i övriga storstadsregioner.

Att nyföretagandet ökade under pandemin är inte ett svenskt fenomen. I USA ökade exempelvis nyföretagandet kraftigt under både 2020 och 2021, enligt US Census Bureau. Om det ökade nyföretagandet i slutändan skapar fler livskraftiga företag återstår att se, men historiskt bidrar nyföretagandet till näringslivets förnyelse, omvandling och innovation.

Lågt antal konkurser i Stockholms län

Antalet konkurser i Stockholms län ökade under inledningen av covid-19-pandemin. Därefter har antalet företagskonkurser minskat. Antalet konkurser under perioden januari till april (729) är marginellt lägre än 2021, och det lägsta antalet under tidsserien, se diagram 14. De konkursdrabbade företagen hade drygt 1 100 anställda.

I övriga riket minskade antalet konkurser i större utsträckning (9 procent). Länet svarade för en dryg tredjedel av rikets samtliga konkurser.

Flest antal konkurser i Stockholms län har näringsgrenarna bygg (157), följt av företagstjänster (92) och detaljhandeln (66).

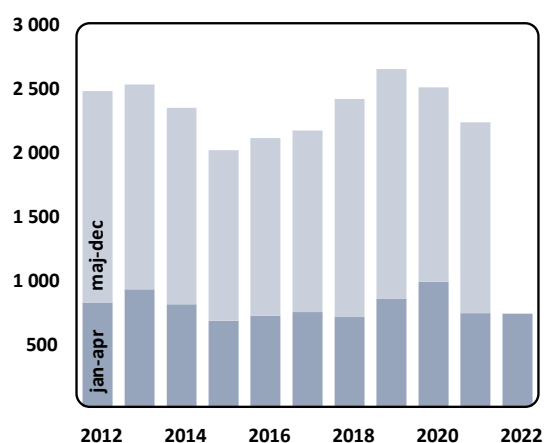


Diagram 14. Antal företagskonkurser i Stockholms län, 2012–2022. **Källa:** SCB

Lönesumman utvecklas starkt

I samband med covid-19 minskade lönesumman (mätt som förändring på ett års sikt) i Stockholms län tre kvartal i rad. Det var första gången under tidsserien som utvecklingen av lönesumman var negativ. Under de senaste tre kvartalen (från och med 2021_{Q2}) har utvecklingen varit stark, vilket förklaras av en svag eller till och med negativ utveckling under 2020. För det fjärde kvartalet 2021 ökade lönesumman med drygt nio procent, jämfört med motsvarande kvartal 2020. Räknat i fasta priser beräknas uppgången

till sex procent, se diagram 15. Statistik kring lönesummor för det första kvartalet färdigställs först under juni.

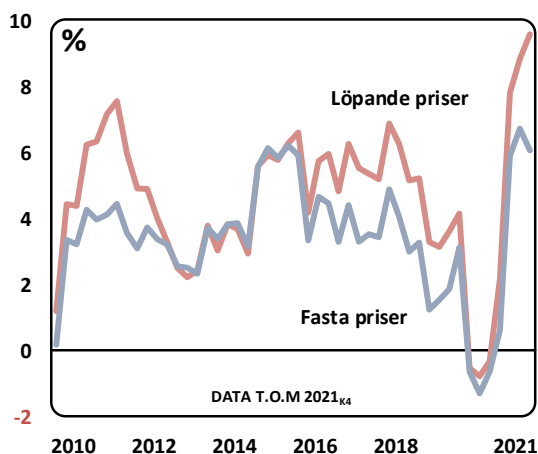


Diagram 15. Utveckling av lönesumman i Stockholms län på ett års sikt. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning

Utvecklingen på ett års sikt har i princip varit positiv i hela näringslivet (SNI tvåsiffrnivå). Sett till en grov näringsgrensindelning har utvecklingen varit särskilt stark inom hotell & restaurang, medan exempelvis bygg har en mer modest utveckling, se diagram 16. Utvecklingen för den för Stockholms län viktiga näringsgrenen information & kommunikation (IKT) ökade lönesumman i löpande priser med närmare 14 procent på ett års sikt.

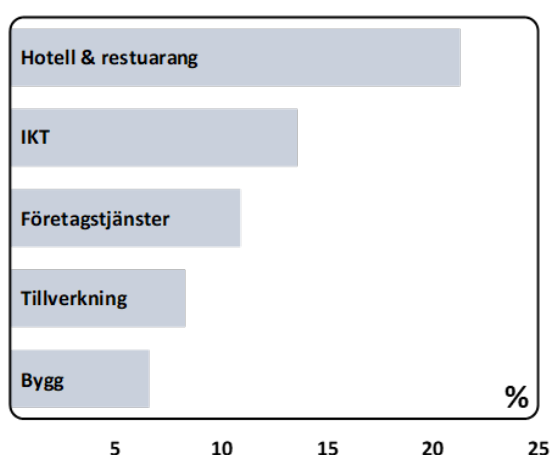


Diagram 16. Lönesumma 2021_{K4}, utveckling på ett års sikt i löpande priser. Urval av näringsgrenar. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning

Omsättning i näringslivet ökar

Efter sjunkande omsättning i länets näringsliv ökade omsättningen från och med andra kvartalet 2021. Under det fjärde kvartalet 2021 ökade omsättningen med närmare åtta procent, mätt på ett års sikt och i fasta priser, se diagram 17. Ökningen var bred. Inte oväntat var ökningen kraftigast inom hotell och restaurang. Ökningen inom näringen var över 50 procent, räknat i fasta priser och jämfört med fjärde kvartalet 2020.

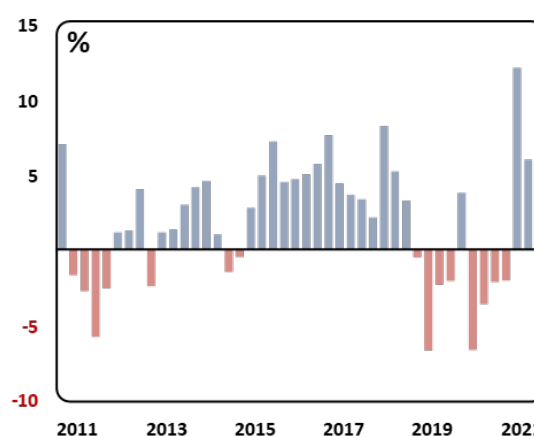


Diagram 17. Omsättning i länets näringsliv. **Källa:** SCB/Länsstyrelsens bearbetning

KONTAKTUPPGIFTER

Per Bark, analyschef
Avdelningen för hållbar tillväxt
Epost, per.bark@lansstyrelsen.se
Tfn, 010-223 12 30

NOTER

ⁱ Branschorganisationen Livsmedelsföretagen uppger t.ex. att deras medlemmar ännu inte får mer betalt av dagligvaruhandeln trots att priserna för livsmedelsföretagen ökat kraftigt till följd av ökade priser på råvaror och energi. Anledningen är att avtalen gör att man kan få vänta upp till sex månader innan man får höja priserna. Ur ett konsumentperspektiv innebär det (allt annat lika) fortsatt stigande livsmedelspriser framgent.

ⁱⁱ Under 2021 genomförde SCB en dubbelmätning med ny och gammal blankett i syfte att fastställa brottets storlek

ⁱⁱⁱ Se t.ex. Konjunkturinstitutet, Konjunkturläget, mars 2022

^{iv} Se Länsinvånarna om sin ekonomi och livskvalitet under covid-19, [länk](#)

^v Grov uppskattning som baseras på nationella kvoter kring outnyttjade timmar per person och delgrupp (arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande) som sedan appliceras på regionala data.